

Halotti beszéd - Grabrede

Ältester erhaltener Text in ungarischer Sprache, 1192 – 1195
(in Altungarisch auf Youtube: „halotti beszéd és könyörgés 3:12“)

Látjátok, feleim, szemetekkel, mik vagyunk: íme, por és hamu vagyunk. Mennyi malasztban teremté kezdetben mi ősunket, Ádámot, és adta vala neki paradicsomot házzá. És mind paradicsomban való gyümölcsöktől monda neki élnie. Csupán tiltá őt egy fa gyümölcsétől. De mondá neki, mért ne ennék: „Bizony, ki napon eendel az gyümölcsötől, halálnak halálával halsz”. Hallá holtát teremtő Istentől, de feledé. Engede ördög intetének, és evék az tiltott gyümölcsötől, és az gyümölcsben halált evék. És az gyümölcsnek oly keserű vala leve, hogy torkát megszakasztja vala. Nem csupán magának, de mind ő fájának halált evék. Haraguvék Isten, és veté őt ez munkás világba: és lőn halálnak és pokolnak martaléka, és mind ő nemének. Kik azok? mi vagyunk. Hogy is ti látjátok szemetekkel: Bizony, egy ember sem kerülheti el ez vermet, bizony, mind ahhoz járó vagyunk. Imádjuk Urunk Isten kegyelmét e lélekért, hogy irgalmazzon őneki, és kegyelmezen, és bocsássa mind ő bűnét! És imádjuk Szent Asszony Máriát és Boldog Mihály arkangyalt és mind angyalokat, hogy imádjanak érte! És imádjuk Szent Péter urat, akinek adott hatalom oldania és kötnie, hogy oldja mind ő bűnét. És imádjuk mind szenteket, hogy legyenek neki segedelmére Urunk színe előtt, hogy Isten ő imádságuk miá bocsássa ő bűnét! És szabadítsa őt ördög üldözésétől és pokol kínzásától, és vezesse őt paradicsom nyugalmaiba, és adjon neki mennyországba utat, és mind jóban részt! És kiáltsátok Urunkhoz háromszor: kyrie eleison! (uram, irgalmazz!)

Szerelmes Testvéreim! imádjunk e szegény ember lelkéért, kit Úr e napon e hamis világ tömlöcéből mente, kinek e napon testét temetjük, hogy Úr őt kegyelmével Ábrahám, Izsák, Jákob kebelében helyezze, hogy bírságnap jutva mind ő szentei és kiválasztottai között jobb felől iktatnia élessze fel őt! És tibennetek. Clamate ter: kyrie eleison!

Meine lieben Brüder und Schwestern, seht hier mit Euren eigenen Augen, was wir sind! Wahrlich, wir sind nichts als Staub und Asche. Gott in seiner großen Gnade hat unseren Urvater Adam geschaffen und ihm das Paradies zur Heimstatt angewiesen. Und von allen Früchten des Paradieses dürfe er sich nähren, sagte er ihm, nur die Frucht eines Baumes wurde ihm verboten. Und er sagte ihm, warum er davon nicht essen dürfe. „Wahrlich, ich sage Dir, an dem Tage, da Du von dieser Frucht isst, stirbst Du den Tod des Todes!“ So wurde ihm sein Tod von Gott, seinem Schöpfer, angedroht, aber er vergaß es. Er gab den Einflüsterungen des Teufels nach und aß von der verbotenen Frucht. Und er aß den Tod, nicht nur für sich, er aß ihn für sein ganzes Geschlecht. Gott zürnte ihm und er verbannte ihn aus dem Paradies in ein qualvolles Leben, und Adam wurde die Quelle des Todes und der Hölle für alle späteren Geschlechter. Aber wer sind diese? Das sind wir, meine lieben Brüder und Schwestern, wie Ihr selbst sehen könnt mit Euren eigenen Augen. O gewiss, jeder von uns muss einmal in die Grube fahren. Gewiss sind wir alle auf dem Wege dorthin. So wollen wir Gott, unseren Herrn, um Gnade bitten für diese arme Seele hier. Er möge sich seiner erbarmen, ihm gnädig sein und ihm alle seine Sünden verzeihen. Und bitten wir die Jungfrau Maria und den Erzengel Michael und alle Engel, dass sie für ihn beten. Und wir wollen auch den heiligen Petrus bitten, dem die Macht gegeben ist, loszusprechen oder zu verdammen, dass er ihn losspreche von allen seinen Sünden. Alle Heiligen wollen wir bitten, dass sie zu seiner Hilfe vor das Angesicht Gottes treten, damit Gott um ihrer Gebete willen ihm seine Sünden verzeihe – dass Gott ihn befreie vor den Verfolgungen des Teufels und den Qualen der Hölle, es ihm gut ergehen lasse und ihn in den Frieden des Paradieses und auf den himmlischen Weg führe. Und dreimal wollen wir zu unserem Herrn rufen: Kyrie eleison!

Meine lieben Brüder und Schwestern! Lasst uns beten für die arme Seele dieses Menschen, den der Herr am heutigen Tage aus dem Gefängnis dieser falschen Welt errettet hat. Wir begraben an diesem Tage seinen Körper, drum lasst uns beten, dass Gott mit seiner Gnade ihn in den Schoß von Abraham, Isaak und Jakob aufnehme, dass er ihn am Tage des letzten Gerichts auferwecke und neben die Heiligen und die Auserwählten zu seiner Rechten setze – so wie auch Euch alle! Clamate ter: Kyrie eleison!